

**TR 61 DÜZEY 2
BATI AKDENİZ KALKINMA AJANSI
(ANTALYA-İSPARTA-BURDUR)**

**ANTALYA'DA TARIM SEKTÖRÜNÜN SORUNLARI
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ÇALIŞTAYI**

**GIDA ALT SEKTÖRÜ
ÇALIŞMA GRUBU RAPORU**

6 Eylül 2010, Antalya

ANTALYA'DA TARIM SEKTÖRÜNÜN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ÇALIŞTAYI

GIDA ALT SEKTÖRÜ ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

I) Çalıştay Hakkında Genel Bilgiler

Antalya-Isparta-Burdur illerinin ekonomik kalkınmasının sağlanması amacıyla kurulan Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA) tarafından düzenlenen **“Antalya’da Tarım Sektörünün Sorunları ve Çözüm Önerileri Çalıştayı”** 6 Eylül 2010 tarihinde Antalya İl Tarım Müdürlüğü’nde yapılmıştır.

Çalıştaya Antalya’da yer alan kamu kurum ve kuruluşları, ziraat odaları, meslek örgütleri, özel sektör ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ile Akdeniz Üniversitesi ve Batı Akdeniz Tarımsal Araştırmalar Enstitüsünden akademisyenler katılmışlardır.

BAKA’nın düzenlemiş olduğu Antalya’da Tarım Sektörünün Sorunları ve Çözüm Önerileri Çalıştayı açılış töreni

Çalıştayın açılış konuşmalarını Antalya İl Tarım Müdürü **Bedrullah ERÇİN**, BAKA Genel Sekreteri **Tuncay ENGİN** ve Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı Kalkınma Kurulu Başkanı ve Akdeniz Üniversitesi Rektör Yardımcısı **Prof. Dr. Muharrem CERTEL** gerçekleştirmiştir. Üç konuşmacı da, Antalya’da tarım sektörünün önemine ve Bölge ekonomisine yaptığı katkıya vurgu yapmış ve sektörün sorunlarının çözümü konusunda BAKA’nın, ilgili

kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör arasında işbirliği gerektiren konularda önemli bir fonksiyon üstlenebileceğini ifade etmişlerdir.

Antalya’da Tarım Sektörünün Sorunları ve Çözüm Önerileri Çalıştayı kapsamında 7 adet alt sektör çalışma grubu tespit edilmiştir. Bu çalışma grupları:

- 1- Hayvancılık
- 2- Örtüaltı Sebzeçilik
- 3- Süs-Aromatik Bitkiler
- 4- Meyvecilik
- 5- Gıda
- 6- Su Ürünleri
- 7- Sulama alt sektörleri olarak belirlenmiştir.

Çalışma grupları öğleden önce ve öğleden sonra olmak üzere geniş katılımlı iki toplantı düzenlemiştir. Her bir çalışma grubu, hazırlamış olduğu alt sektör raporlarını tüm Çalıştay katılımcılarına sunmuş ve raporlarını BAKA uzmanlarına teslim etmiştir.

II) Gıda Alt Sektörü Çalışma Grubu

Çalıştay kapsamında oluşturulan 7 adet alt sektör grubundan bir tanesi “gıda” olarak belirlenmiştir. Alt sektör çalışmalarına aşağıdaki belirtilen kurum ve kuruluşlardan ilgililer katılım sağlamıştır:

No	Kurum	İsim	Unvan
1	Akdeniz Üniversitesi	Prof. Dr. Feramuz ÖZDEMİR	Akdeniz Üniversitesi Müh. Fak. Dekanı
2	Antalya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği	Alim UYSAL	Oda Başkanı
3	Antalya Büyükşehir Belediyesi Denetim ve Ruhs. Şube Md.	Hakan AK	Gıda Mühendisi
4	Antalya Veteriner Hekimler Odası	Dr. İlknur GÜZEL	Veteriner Hekim
5	Antalya Tarım İl Müdürlüğü	Ümit OKUDUR	Ziraat Mühendisi
6	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırmalar Enstitüsü	Dr. Muharrem GÖLÜKÇÜ	Gıda Mühendisi
7	Manavgat Zeytinyağı Fabrikası	İlhami ULUSOY	Yetkili
8	Antalya Ticaret ve Sanayi Odası	Tuba Darcan BALABAN	Meslek Komiteleri Memur
9	Antalya İl Kontrol Lab. Müd.	Ayşe Taşlı ANILIR	Teknik Müd. Yrd.
10	Veteriner Hekimler Odası	Nevzat TÜLEK	Uzman Veteriner Hekim
11	Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA)	Fatma DEMİRBİLEK	Strateji ve Planlama Birimi Bşk.

Alt sektör grubu, çalışmalarını **Akdeniz Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Feramuz Özdemir**'in moderatörlüğünde ve **BAKA'dan Dr. Fatma Demirbilek**'in raportörlüğünde yürütmüştür. Çalışma grubu, sektörün sorunlarını ve bu sorunların çözümüne ilişkin önerilerini bir rapor halinde hazırlayarak çalıştay katılımcılarının dikkatine sunmuştur.

Gıda Alt Sektörü Çalışma Grubu, Sabah Oturumu

III) Gıda Alt Sektörünün Antalya Ekonomisindeki Yeri ve Önemi

Alt sektör çalışma grubu, ilk oturumunda gıda sektörünün Antalya ve ülke ekonomisindeki yerini kısaca tespit etmiştir.

Antalya İlinde 1.281 adet gıda işletmesi bulunmakta olup bunun 685'inin ekmek, un ve unlu mamul işletmesi, 182'sinin yaş meyve ve sebze, 95'inin süt ve süt ürünleri, 68'inin et ve et ürünleri üzerine ve kalan fabrikaların da çeşitli alanlarda üretim yaptıkları görülmektedir. Ayrıca 28 adet uluslararası sermayeli gıda üretimi yapan firma bulunmaktadır.

Antalya İlinin 2010 yılına ait ilk 8 aylık tarımsal ürün ve gıda ihracat rakamları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İl	No	SEKTÖR	2010 Ağustos Ayı Sonu İhracat Toplamı (Dolar)
ANTALYA	1	Tarım	405.657.842,6
ANTALYA	2	Bitkisel Ürünler	345.434.723,8
ANTALYA	3	Hububat.Bakliyat.Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	8.726.357,96
ANTALYA	4	Yaş Meyve ve Sebze	305.377.185,7
ANTALYA	5	Meyve Sebze Mamulleri	7.696.191,56
ANTALYA	6	Kuru Meyve ve Mamulleri	166.913,66
ANTALYA	7	Fındık ve Mamulleri	4.712,93
ANTALYA	8	Zeytin ve Zeytinyağı	73.689,2
ANTALYA	11	Hayvansal Ürünler	7.339.058,25
ANTALYA	12	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	7.339.058,25
ANTALYA	16	Tarıma Dayalı İşlenmiş Ürünler	37.186.326,68

Kaynak: www.tim.org.tr, 2010

Gıda sanayinin canlandırılması için eğitim sorununa çözüm bulunması gerekmektedir. Sertifikalı eğitim programlarının açılması, eğitimde medya araçlarının kullanılması, sivil toplum kuruluşlarının desteğinin sağlanması ve gıda sektörü ile ilgili kuruluşların etkinliklerini artırmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca gıda güvenliğinin sağlanması, hammadde problemlerine çözüm üretilmesi ve gıda sektöründe Ar-Ge yatırımlarının artırılması gerekmektedir.

IV) Antalya'da Gıda Alt Sektörü'nde Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Çalıştay'da katılımcılar tarafından belirlenen gıda sektöründeki başlıca sorunlar şu şekilde özetlenebilir:

- 1) Gıda sektöründe eğitim ve tüketici bilinçlenmesi eksiklikleri
- 2) Gıda güvenliği problemleri
- 3) Hammadde problemleri
- 4) Yatırım ve girişimcilikte eksiklik
- 5) Gıda denetiminde mevzuat ve bürokratik problemler
- 6) Gıda sektöründe AR-GE yetersizliği

Tüm bu sorunlar ve katılımcılar tarafından ifade edilen çözüm önerileri ile bu doğrultuda yapılabilecek eylemler ve ilgili kurumlar aşağıda yer almaktadır.

Sorun 1

Gıda sektörü eğitim sorununa çözüm arayışı

Çözüm 1

- Gıda sektöründe sektör çalışanlarının mutlaka bir eğitimden geçirilmesi
- Temel eğitim almamış kişilerin sektörde çalıştırılmaması
- Tüketici bilincini geliştirme

Eylemler

- Sertifikalı eğitim programlarının açılması
- Eğitimde medya araçlarının kullanılması
- Sivil toplum kuruluşlarının desteğinin sağlanması
- İlgili kamu kuruluşlarının etkinliğinin artırılması

İlgili Kurumlar

Meslek Odası, Milli Eğitim Müdürlüğü, BAKA, Sağlık Müdürlüğü, Tarım İl Müdürlüğü, Üniversiteler, İş-kur, Yerel Medya, Belediyeler

Gıda Alt Sektörü Çalışma Grubu, Sabah Oturumu

Sorun 2

Gıda sektöründe güvenliliğin sağlanması problemine çözüm arayışı

Çözüm 2

- Her kademede eğitimde süreklilik
- Sertifikalı üretimin sağlanması
- Denetim ve kontrollerin sağlıklı, düzenli yürütülmesi ve etkinliklerinin artırılması

Eylemler

- Sertifikalı eğitim programlarının açılması
- Eğitimde medya araçlarının kullanılması
- Sivil toplum kuruluşlarının desteğinin sağlanması
- İlgili kamu kuruluşlarının etkinliğinin artırılması

İlgili Kurumlar

İl Tarım Müdürlüğü, Tarım Danışmanları Derneği, Tarım ve Köyşleri Bakanlığı, Belediyeler, Meslek odaları, Tüketici Birlikleri, Gıda Eylem Kurulu

Sorun 3

Hammadde problemlerine çözüm üretilmesi

Çözüm 3

Gıda sanayinin her alanına uygun ve sürekli hammadde sağlanması için alt yapı çalışmalarının desteklenmesi

Eylemler

Birincil üretimin her alanda planlanması, geliştirilmesi ve desteklenmesi

İlgili Kurumlar

BAKA, Ticaret Odası, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Ziraat Odası, Tarım Kredi Kooperatifi, İl Tarım Müdürlüğü, Üretici Birlikleri

Sorun 4

Yerli ve yabancı yatırım ve girişimciliğin yetersizliği

Çözüm 4

- Girişimcilerin yöresellikten, ulusallığa ve uluslararası düzeye açılımında gerekli faaliyetlerin yapılması
- Yatırım desteklerinin sağlanması

Eylemler

- Eğitim, teknik destek ve teşviklerin geliştirilmesi
- Başarı öykülerinin duyurulması
- BAKA'nın tanıtımı

İlgili Kurumlar

Dış Ticaret Müsteşarlığı, BAKA, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, İhracatçı Birlikleri, Ziraat Bankası, Meslek Kuruluşları

Gıda Alt Sektörü Çalışma Grubu, Öğleden Sonra Oturumu

Sorun 5

Gıda denetiminde mevzuat ve bürokratik problemlerin aşılması

Çözüm 5

- Bölgedeki denetimci sayısının ve etkinliğinin artırılması
- Yetki çakışmalarının önlenmesi

Eylemler

- Avrupa birliği mevzuatına uyum çalışmalarının en kısa sürede tamamlanması
- İlgili yönetmelik ve ürün tebliğlerinin yayınlanması
- Gıda sektöründe AR-GE yatırımlarının artırılması

İlgili Kurumlar

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı

Sorun 6

Gıda sektöründe AR-GE yatırımlarının artırılması

Çözüm 6

- Orta ve büyük ölçekli işletmelerde lisans ve lisansüstü eğitimli personelin çalıştırılmasının teşviki
- Gıda sanayi ile araştırmacı kuruluşların ve üniversitelerin birlikte yaptıkları projelerin teşviki
- Geleneksel ürünlerin markalaştırılması, Türkiye ve dünya pazarına sunulması
- Fonksiyonel gıda konularında projelerin teşviki

Eylemler

- AR-GE amaçlı projelerin bütçelerinin artırılması
- Araştırma öncelikli alanların tespiti
- Üniversite, teknopark ile sanayi işbirliğinin sağlanması

İlgili Kurumlar

Tarım ve Köyşleri Bakanlığı, Üniversiteler, Teknoparklar, Araştırma Kurumları, Ticaret ve Sanayi Odaları